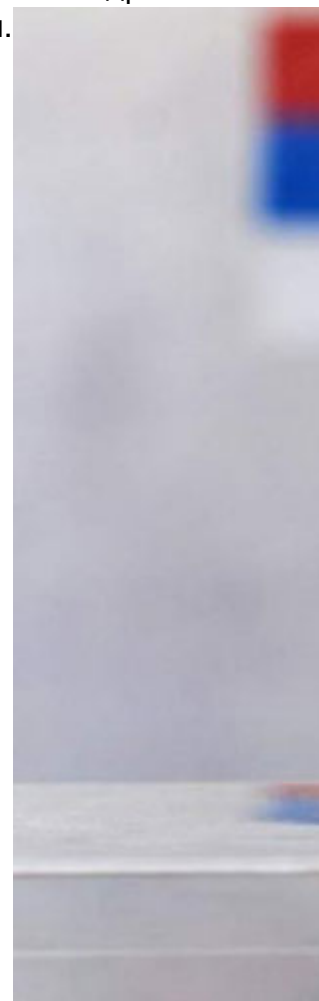

Како ствари стоје, биће да смо неоправдано оптуживали бирачке апстиненте за индиректно одлучивање изборних резултата. Припадам кругу оних који су годинама критиковали појаву апстиненције на изборима, сматрајући је неодговорном.

Међутим, пажљивијим увидом у званичне сразмере броја бирача према укупном броју становника Републике Србије, схватамо да је реалност другачија од оне за коју смо мислили да јесте. Сада имамо право да сумњамо да је проценат изласка грађана на изборе прилично већи него што се званично представља. Како? Бирачки списак садржи више од 900.000 уписаних грађана од броја који можемо именовати реалним.

Можемо ли одбранити ову тезу? Или на који начин сав труд учесника на изборима пада у воду уколико се допусти да се гласови грађана нетачно бележе и броје? Позовимо званичне индикаторе у помоћ.

– **Укупан број становника Републике Србије према последњем попису 2022. године износи 6.647.003 (град = 4.120782; село = 2.526.221; мушко = 3.231.978; женско = 3.415.025).**

– **Укупан број пунолетних становника (са бирачким правом) износи 5.492.020 или 82,624% (град = 3.382.634; село = 2.109.386; мушко = 2.637.451; женско = 2.854.569).**

– **Укупан број малолетних становника износи 1.154.983 или 17,376%.**

– **Број регистрованих бирача у Републици Србији износи 6.500.666.**

– **Разлика између укупног броја становника и броја бирача износи само 146.337 или 2,201%, што изазива сумњу у ваљаност бирачког списка.**

Европски проценат броја малолетних лица у односу на број становника се креће од 16 до 22%. Србија по последњем попису са 17,38% прати тај стандард. При попису становништва у Србији су коришћени методи “од врата до врата” и “подаци из административних евиденција”. Општи метод пописа се може именовати “убичајени становници” (становници који у датом месту живе најмање 12 месеци или намеравају ту да остану бар 12 месеци). Дакле, лица која стварно живе у земљи као и она која су привремено одсутна. У овај збир укупног броја становника нису ушла лица која годинама живе у иностранству и трајно исељени.

Занемаримо озбиљне замерке у погледу ослањања на административне податке (регистри пребивалишта, матичне евиденције и друге државне базе података).

Усредсредимо се само на чињеницу да је укупан број пунолетних грађана Србије са активним и пасивним бирачким правом 5.492.020 или 82,624%. Позивање ове али и претходних власти у Србији на претпоставку да у иностранству живи око 1.500.000 до 1.700.000 лица чије је порекло Србија због одбране нелегалног бирачког списка је бесмислена и методолошки неодржива. Не можете претпостављен број интегрисати у апсолутни број да би добијени збир представили као исправан, односно, апсолутан.

Како израчунати број бирача у Србији?

Како израчунати број бирача у Србији? Тешко али је могуће веома приближно и, тиме, прихватљиво. Броју пунолетних грађана са правом гласа придодате број пријављених бирача у иностранству. На последњим изборима 2023. године се за учешће на изборима пријавило онолико грађана колико је уписано у списак – 39.270 који живе у 25 земаља света.

Од тог броја изборима је приступило 31.552 лица. Дакле: $5.492.020$ бирача + 39.270 бирача = $5.531.290$ стварних бирача. Разлика између броја стварних бирача ($5.531.290$) и претпостављених али уписаних у званичан бирачки списак ($6.500.666$) је 969.376 бирача.

Да ли се виртуелни гласови ове скоро милионске разлике бележе и збрајају неком од учесника избора? Да, то јесу виртуелни гласачи, али ако су њихови гласови придодати стварном броју гласова неке изборне листе, онда и они постају стварни. И одлучујући

Да ли се виртуелни гласови ове скоро милионске разлике бележе и збрајају неком од учесника избора? Да, то јесу виртуелни гласачи, али ако су њихови гласови придодати стварном броју гласова неке изборне листе, онда и они постају стварни. И одлучујући.

Овај број непостојећих бирача (који се не могу тачно евидентирати) је основ манипулације изборима. Сви остали поступци су у функцији ове манипулације. Дописивање лица која не живе у Републици Србији (БИХ и др.), “бугарски воз”, евиденција умрлих у бирачке спискове, дуплирање истих лица са различитим матичним бројевима исл., служе само да се што више употпуни ова скоро милионска разлика и да се смањи број накнадно или унапред уписаних гласова у евиденцију на бирачким местима. Како? Они који организују манипулацију знају које технике употребљавају.

Кол центри попут других модела, превасходно имају сврху камуфлаже од стране носилаца кључне политичке моћи у односу на грађане. Они напросто нису забрањени. Јасно је да и најуспешнија политичка кампања губи смисао и сврсисходност. Бројеви су

злоупотребљени? Да, али првенствено су грађани изиграни, а демократији и њеним процедурама се подсмева.

Како је могуће уписати око 900.000 гласова у евиденцију гласова грађана? Или део од овог броја. Унапред. Бирачки одбори, контролори као припадници опозиције? Ту је квака. Јавна је тајна да опозиција једва налази људе које ће делегирати у бирачке комисије и да на друге начине учествују у контроли легалности избора. Могуће је да се овај број гласова концентрише тамо где је најједноставније по неколико критеријума: величина изборне јединице, структура бирача према опредељености итд. Према члановима комисије и контролорима се, највероватније, примењује тактика “штапа и шаргарепе”.

Не треба заборавити реаговање европских званичника приликом председничких избора 2012. године када су неколико часова пре затварања бирачких места честитали Т. Николићу победу. То су озбиљне дипломате и административци који себи не допуштају овакав пропуст. Уколико није постојала намера да се будућем председнику Републике Србије стави до знања да су свесни начина на који долазе на власт, да ће затворити оба ока али да “нововладајући” морају бити послушни. Такав закључак се намеће.

Још се мало осврнимо на неке показатеље.

– 2000. године број бирача у Србији је износио 6. 493.672, а број становника 7.500.000.

– 2002. године је остао исти број бирача (6. 493.672), а број становника је незнатно опао – 7.498.001.

– 2004. године број бирача износи 6.770.013, док је број становника остао непромењен према последњем попису (7.498.001).

– 2006. године број бирача износи око 6.650.000 уз званично 7.498.001 становника.

– 2008. године број бирача износи 6.749.688 у односу према предоченом броју становника.

– 2012. године број бирача износи 6.770.013, а према попису из 2011. године Србија је имала 7.186.862 становника.

Уколико се овај тренд настави, ускоро ћемо имати већи број пунолетних грађана као лица уписаних у бирачки списак, од укупног броја становника.

Узмемо ли у обзир пописе из 2002. и 2011. године, запажа се пад броја становника са 7.498.001 на 7.186.862 становника. Значи, број становника Републике Србије у тој деценији је пао за 311.139. или 4,15%. Број бирача у исто време расте за 276.341 или 4,25%.

А 2012. године се наставља тренд раста броја бирача, тако да учешће бирача у структури укупног броја становника достиже 94%. Како објаснити? Становништво је све старије, наталитет је низак, велики је број младих људи који су емигрирали из ове државе, лица остају у бирачким списковима иако трајно живе у иностранству, неажурност евидентирања пребивалишта и бирачких евиденција. Или намерна манипулација бројем бирача?

И, на крају, погледајмо процентуални приказ сразмере броја бирача према укупном броју становника у Србији од 2000. до 2023. године.

– 2000. година = 86-87%

– 2004. година = око 91%

– 2008. година = 92 %

– 2012. година = 94%

– 2022. година = 97,8%

– 2023. година = 98,1%.

Уколико се овај тренд настави, ускоро ћемо имати већи број пунолетних грађана као лица уписаних у бирачки списак, од укупног броја становника. А у будућности озбиљан свет ће бележити да је на планети била једна земља која је имала више пунолетних од укупног броја грађана. Била једна земља?

Аутор је професор социологије

(Данас)